

Møtereferat

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Møte i Regelverksutvalget for økologisk produksjon 8.11.2023

Sted: Landbrukets Hus - Hollendergata 5, Oslo (Norges Bondelag)

Deltagere:

Gerald Altena	Debio (møteleder)
Grete Lene Serikstad	NORSØK
Sara Hansdotter	NORSØK
Lene Nilssen	Debio
Anne Marit Nordskog	Debio
Finn Avdem	Nortura
Anders Huus	Bondelaget
Kristin Henninger	Felleskjøpet Agri SA
Isabell Lien	Nofima
Pierre Sachot	Biologisk-dynamisk Foreining
Markus Lohne Hustad	Økologisk Norge
Kjersti Berge	Norsk Landbruksrådgiving
Liv Astrid Eikeland	Landbruks- og matdepartementet (observatør)
Heidi Engeset	Landbruksdirektoratet (observatør)
Monica Stubberud	Mattilsynet (referent)

Ikke tilstede:

Randi Therese Garmo	Tine SA
Johan Warlo	Norges bonde- og småbrukarlag

Dagsorden:

- Sak 1. Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 2. Godkjenning av referat fra forrige RVU-møte
- Sak 3. Informasjon om nye genteknikker og mulige konsekvenser for økologisk produksjon av nytt regelverk.
- Sak 4. Presentasjon av status for utredning om gjødsel gjennomført av NORSØK
- Sak 5. Nytt om regelverksprosesser EU og Norge
- Sak 6. Informasjon og diskusjon om betegnelsen «økologisk» i forhold til gjødsel- og jordforbedringsmidler
- Sak 7. Mulighet for tiltak i økologisk produksjon for å redusere utslipp av metan fra økologisk drøvtyggerproduksjon
- Sak 8. Utredninger for 2024
- Sak 9. Fjørfeprodusenter som ikke legger om egne arealer til fôrproduksjon
- Sak 10. Innspill til bærekraftig matsystem
- Sak 11. Eventuelt og neste møte

Referat:

Sak 1. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Ingen innspill til innkalling og dagsorden.

Sak 2. Godkjenning av referat fra forrige RVU-møte og gjennomgang av oppfølgingspunkter

I møtet gjennomgikk vi oppfølgingspunkter fra sist møte. Følgende temaer ble omtalt:

Tilsetningsstoffet karragenan i økologisk produksjon:

Økologisk Norge har i et tidligere møte presentert et saksframlegg om tilsetningsstoffet karragenan (E407), som er tillatt å bruke i produksjon av økologisk mat. Økologisk Norge mener at karragenan med bakgrunn i føre-var-prinsippet ikke bør være tillatt å bruke i økologisk produksjon, og har etterspurt muligheten for å fjerne tilsetningsstoffet fra positivlisten. Debio har informert om at tilsetningsstoffet ikke er i bruk i økologisk produksjon i Norge.

Mattilsynet informerte om at dette området er til vurdering i EFSA, og at det foreløpig ikke er framkommet ny dokumentasjon. EFSA har etterspurt mer dokumentasjon og data for å kunne gjennomføre risikovurderingen. VKM skal publisere [risikovurderingen](#) de har gjennomført 29. november. Det er behov for dokumentasjon dersom det skal sendes inn en dossier med forslag om å fjerne tilsetningsstoffet fra positivlisten. Vi kommer tilbake til saken i et senere møte.

Melkeerstatning til økologiske dyr:

Debio informerte om at de har sendt ut oppdatert informasjon til økologiske virksomheter for å oppklare spørsmål relatert til bruken av melkeerstatning til økologiske dyr, og Mattilsynet informerte om at de har oppdatert teksten i [regelverksveilederen](#) for økologisk produksjon. Mattilsynet orienterte om at de har vært i kontakt med flere land, og har fått bekreftet at det ikke er tilgang på økologisk melkeerstatning som *ikke* inneholder vegetabiliske ingredienser og som kan defineres som naturlig melk tillatt å bruke til økologiske kalver de første tre måneder. Generelt ble det oppsummert i møtet at dagens håndtering av området ikke innebærer store utfordringer for de økologiske virksomhetene.

Prøvetaking gjødsel for aminopyralid og klopyralid i gjødselvarer:

Mattilsynet orienterte om planen for prøveuttak av aminopyralid og klopyralid i gjødselvarer. Det ble orientert om foreløpige resultater i møtet, og ferdig rapport vil bli publisert i 2024.

Sak 3. Informasjon om nye genteknikker og mulige konsekvenser for økologisk produksjon av nytt regelverk

I møtet formidlet Mattilsynet v/Aslaug Hagen informasjon om nye genteknikker, og spesielt hva «NGT1-teknikken» er. Det er til vurdering i EU om «NGT1-teknikken» skal tillates for bruk også i økologisk produksjon. Dette er til behandling i Rådet og Parlamentet, og det er foreløpig uvisst hva EU-regelverket blir på området. I Norge har vi nasjonale regler på området.

Daglig leder i GMO-nettverket, Aina Bartmann, formidlet mulige konsekvenser for økologisk produksjon.

Det var diskusjon i møtet. Det ble bestemt at RVU skal lage en uttalelse til [høringen](#) av NOU-en om *Genteknologi i en bærekraftig fremtid*. Dette for å belyse mulige konsekvenser for økologisk produksjon. Det vil bli innkalt til et teamsmøte før høringsfristen utgår.

Sak 4. Presentasjon av status for utredning om gjødsel gjennomført av NORSØK

NORSØK v/Grete Lene Serikstad og Sara Hansdotter presenterte status for utredningen om bruk av ikke-økologisk gjødsel i økologisk produksjon som skal ferdigstilles i år. Det ble blant annet oppsummert utfordringer med "resirkuleringsparadokset", siden bruk av gjødsel fra ulike sirkulære kilder inneholder uheldige stoffer i «mer eller mindre grad». Utredningen skal omtale uklarheter i positivlisten over tillatte ikke-økologiske gjødselprodukter til bruk i økologisk produksjon. NORSØK informerte om hvilke leveranser de planlegger å gjennomføre, og skal oppsummere alt i en rapport som skal leveres Mattilsynet innen fristen (senest 1.02.2024).

Sak 5. Nytt om regelverksprosesser i EU og Norge

Mattilsynet orienterte om aktuelle regelverksprosesser som pågår. Selv om det er utarbeidet et nytt økologiregelverk, er det fortsatt områder som skal utvikles videre og utarbeides nye regler for. Mattilsynet informerte om hovedområdene som er til diskusjon.

Mattilsynet orienterte om at de framover skal publisere høringer som EU-kommisjonen legger ut for ulike regelverksendringer for ulike områder. Dette kalles [«Have your say»](#). RVU-medlemmer har da mulighet å gi direkte innspill til regelverksendringer om det er områder som er viktige, og også følge med på hva andre spiller inn. Her er det alt fra forbrukere til organisasjoner og myndigheter som sender innspill. Alle områdene som legges ut er imidlertid tilnærmet ferdig diskutert i EU-økologikomiteen. Innspill tidlig i regelverksprosessen gir bedre mulighet for å påvirke, og Mattilsynet minnet derfor om at innspill til nye regelverksområder i forbindelse med kommentert dagsorden er viktig og til stor hjelp for å belyse mulige konsekvenser.

Sak 6. Informasjon og diskusjon om betegnelsen «økologisk» i forhold til gjødsel- og jordforbedringsmidler

Det ble for kort tid til diskusjon av denne saken i møtet. Det ble avtalt at Debio skal innkalle Mattilsynet og Økologisk Norge til et møte for å diskutere muligheter for oppfølging av området «*merking av gjødsel- og jordforbedringsmidler til bruk i økologisk produksjon*».

7. Mulighet for tiltak i økologisk produksjon for å redusere utslipp av metan fra økologisk drøvtyggerproduksjon

TINE v/Eirik Selmer-Olsen informerte om MetanHub som er et fireårig forskningsprosjekt ledet av TINE med hovedmål om kunnskapsbygging om metanhemmere og uttesting og dokumentasjon under norske forhold. Mattilsynet informerte om at fôrtilsetningsstoffet 3-NOP («metanhemmer») ikke er tillatt å bruke i økologisk produksjon. Det var en diskusjon i møtet om mulige alternative tiltak for økologisk produksjon, og det vil bli videre diskusjon i RVU i 2024 om dette. Det ble oppsummert viktigheten av at økologiske virksomheter bidrar med

tiltak for å redusere klimautslipp, og at det må iverksettes og formidles alternative tiltak til bruk av fôrtilsetningsstoffet 3-NOP.

Det er behov for mer kunnskap om området, men følgende mulige tiltak for redusert klimautslipp innen økologisk produksjon ble oppsummert i møtet:

- Ivareta god dyrehelse er viktig, siden syke drøvtyggere produserer mer metan
- God grovfôr kvalitet (høstetidspunkt/frekvens). Generelt vil lavere fiberinnhold innebære lavere utslipp av metan.
- Artssammensetning på eng og beite kan påvirke. Det er arter med metanhemmende effekt.
- Fôrvare med metanhemmende effekt: rapsolje, nitrat, rødalger mv.

- MetanHUB er et forskningsprosjekt for hele storfe- og småfebransjen, ledet av TINE. Prosjektet skal bygge kunnskap og dokumentasjon om metanreduksjon i norsk matproduksjon, med hovedfokus på metanhemmere i fôr.
- I første omgang er fokuset på å teste metanhemmeren 3-NOP under norske forhold, men ulike metanhemmere skal undersøkes.
- Prosjektet går over fire år, og har fått en årlig bevilgning over jordbruksavtalen på 10 millioner kroner.
- Prosjektet har en referansegruppe som er åpen for alle aktører i jordbruket som er interessert. I styringsgruppa sitter TINE, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Bondelaget og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Sak 8. Utredninger for 2024

I møtet orienterte Mattilsynet om plan for bruk av RVU-midler i 2024.

Sak 9. Fjørfeprodusenter som ikke legger om egne arealer til fôrproduksjon

Denne saken ble ikke behandlet i møtet, og følges opp i neste møte.

Sak 10. Innspill til bærekraftig matsystem

Landbruks- og matdepartementet har [invitert til innspill](#) innen 14. november til regjeringens arbeid med et mer bærekraftig matsystem, og det var informasjonsutveksling om dette i møtet. Det ble avtalt å utveksle informasjon i etterkant av møtet.

Sak 11. Eventuelt og neste møte

Det var ingen saker under eventuelt i dette møtet.

Neste møte blir i mars/april 2024 hos Bondelaget.